

Marek Olejnik

USŁUGI FINANSOWE W ŚWIETLE REGULACJI PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

1. Wstęp

Dzień 1 maja 2004 r. wiąże się z istotnymi zmianami w polskim ustawodawstwie, w szczególności w zakresie regulacji podatkowych. Radykalnie zmienione zostały przepisy dotyczące podatku od towarów i usług. Po dziesięciu latach funkcjonowania VAT w Polsce okazało się, że w obliczu wejścia do Unii Europejskiej trzeba dokonać kolejnej gruntownej jego reformy. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej oznacza konieczność dostosowania polskiego prawa do porządku prawnego Wspólnoty, w szczególności przyjęcie postanowień zawartych w akcie prawnym, jakim jest VI Dyrektywa Rady z dnia 17 maja 1977 r. (nr 77/388/EWG) w sprawie harmonizacji przepisów państw członkowskich dotyczących podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa opodatkowania.

W Polsce podstawą nowego porządku prawnego w zakresie VAT jest nowa Ustawa o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r., opublikowana w „Dzienniku Ustaw” (2004 r. nr 54, poz. 535).

Najistotniejsze zmiany dotyczą tych podatników, którzy prowadzą wymianę handlową z podmiotami z innych krajów Unii Europejskiej, co jest związane ze zniesieniem granic celno-podatkowych pomiędzy Polską a państwami członkowskimi. Nie oznacza to jednak, że inne sfery profesjonalnego obrotu nie odczuły istotnych zmian w zakresie zasad opodatkowania. Jedną z nich są usługi finansowe, które zostały potraktowane w sposób szczególny, jeżeli chodzi zarówno o miejsce ich świadczenia, wysokość opodatkowania, jak i o wpływ na odliczenie podatku naliczonego. Zasadom opodatkowania usług finansowych we wskazanych sferach jest poświęcona dalsza część niniejszego artykułu.

2. Miejsce świadczenia

W odniesieniu do usług finansowych wprowadzono – zarówno w VI Dyrektywie (art.9(2)(e)), jak i w polskiej Ustawie o podatku od towarów i usług (określonej dalej jako Ustawa o VAT) – zasadę, według której, jeżeli jest ona świadczona na rzecz:

1) podatników podatku od wartości dodanej, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Wspólnoty Europejskiej, ale w kraju innym niż kraj świadczącego usługę, lub

2) podmiotów (niezależnie od ich statusu prawnopodatkowego), mających miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium państwa trzeciego (poza UE), to miejscem jej wykonania jest to, gdzie nabywca posiada siedzibę lub stałe miejsce prowadzenia działalności, do którego dostarczana jest usługa, albo – w przypadku braku takiego miejsca – miejsce, w którym ma stały adres lub zwykle mieszka. Takie uregulowanie powoduje, że mamy do czynienia z podatkowym punktu widzenia z innym miejscem wykonania usługi, niż faktycznie to miało miejsce. W celu zobrazowania praktycznego aspektu zagadnienia posłużmy się poniższym przykładem.

Bank w Niemczech udziela kredytu polskiemu przedsiębiorcy będącemu podatnikiem VAT w Polsce. Ponieważ bank nie posiada siedziby ani stałego miejsca prowadzenia działalności w Polsce, więc mając na względzie wskazane powyżej przepisy dotyczące VAT, taka usługa jest świadczona na terytorium Polski i u polskiego podatnika wystąpi import usług (rozumiany jako świadczenie usług, z tytułu wykonania których podatnikiem jest usługobiorca). Obowiązany jest on również do wystawienia z tego tytułu faktury wewnętrznej i ujęcia jej zarówno w prowadzonej ewidencji, jak i w deklaracji podatkowej – podstawą opodatkowania będzie wartość odsetek.

Jak widać z podanego przykładu, takie ustawowe przeniesienie miejsca świadczenia usług rodzi wiele konsekwencji zarówno dla usługodawcy (nie występuje u niego obrót podlegający opodatkowaniu), jak i dla usługobiorcy (u niego powstaje obowiązek podatkowy). Takie podejście do zagadnienia jest dla polskich podatników zupełną nowością, w obowiązującej bowiem do 30 kwietnia 2004 r. ustawie miejscem świadczenia usług było generalnie miejsce ich faktycznego wykonania.

3. Wysokość opodatkowania

Ze względu na istotne wątpliwości co do sposobu, w jaki mogłyby być usługi finansowe opodatkowane na zasadach ogólnych, zwolniono je z VAT. Specyfika transakcji finansowych bowiem powoduje, że w pewnych przypadkach trudno jest ustalić, która ze stron jest usługodawcą, która zaś usługobiorcą (np. w przypadku pochodnych instrumentów finansowych), czy też, jaka jest kwota wynagrodzenia z tytułu świadczonej usługi (np. w przypadku lokaty terminowej, kiedy usługobiorca

otrzymuje, a nie wpłaca pieniądze w wyniku otrzymanej usługi). Wynika z tego, że do transakcji finansowych nie zawsze można zastosować aparat pojęciowy charakterystyczny dla systemu VAT.

W polskiej Ustawie o VAT wzorem VI Dyrektywy również zwolniono od podatku usługi finansowe, przy czym zgodnie z nomenklaturą stosowaną w „Polskiej klasyfikacji wyrobów i usług” określa się je jako „usługi pośrednictwa finansowego”. Z treści załącznika nr 4 do ustawy wynika, że zwolnienie dotyczy świadczenia usług pośrednictwa finansowego, z wyjątkiem określonych usług tego rodzaju, wprost wyłączonych w załączniku spod zwolnienia podatkowego. Nazwa tych usług (pośrednictwo finansowe) jest myląca, zalicza się tutaj bowiem wszelkiego rodzaju usługi mieszczące się w sekcji J PKWiU, w tym :

- 1) usługi pośrednictwa finansowego, z wyjątkiem ubezpieczeń i funduszy emerytalno-rentowych (dział 65),
- 2) usługi ubezpieczeniowe oraz fundusze emerytalno-rentowe (dział 66),
- 3) usługi pomocnicze związane z pośrednictwem finansowym i ubezpieczeniami (dział 67).

Polski ustawodawca po raz kolejny przy określaniu preferencji podatkowych (zwolnień i stawek obniżonych) odwołał się do klasyfikacji statystycznych (PKWiU), co w praktyce z pewnością doprowadzi do wielu niejasności, a w konsekwencji do sporów podatników z organami podatkowymi. Już pobieżna analiza treści poz. 3 załącznika nr 4 do ustawy wskazuje, że w polskiej regulacji odwoływanie się do symboli klasyfikacji statystycznych przeplata się z opisowymi określeniami rodzaju usług. Ze zwolnienia korzystają na ogół „usługi pośrednictwa finansowego” (o symbolach PKWiU 65-67), z wyłączeniem:

- 1) działalności lombardów (z wyjątkiem prowadzonych przez banki),
- 2) usług polegających na oddaniu w odpłatne użytkowanie rzeczy ruchomej,
- 3) usług doradztwa finansowego (PKWiU *ex* 67.13.10-00.20),
- 4) usług doradztwa ubezpieczeniowego oraz wyceny dla towarzystw ubezpieczeniowych (PKWiU *ex* 67.20.10-00.20-00.30), z wyjątkiem świadczonych przez zakład ubezpieczeń oraz świadczonych w tym zakresie przez podmioty działające w imieniu i na rzecz zakładu ubezpieczeń,
- 5) usług ściągania długów oraz factoringu,
- 6) usług zarządzania akcjami, udziałami w spółkach lub związkach, obligacjami i innymi rodzajami papierów wartościowych (z pewnymi wyjątkami),
- 7) usług przechowywania akcji, udziałów w spółkach lub związkach, obligacji i innych papierów wartościowych (z pewnymi wyjątkami),
- 8) transakcji dotyczących dokumentów ustanawiających tytuł własności,
- 9) transakcji dotyczących praw w odniesieniu do nieruchomości.

Widzimy, że w przypadkach wyłączeń ze zwolnienia polski ustawodawca w sposób ogólny i opisowy wskazuje ich rodzaje. Już pierwsze wyłączenie dotyczące działalności lombardów budzi poważne wątpliwości z punktu widzenia zasady niedyskryminacji podatkowej. Ze zwolnienia bowiem mogą korzystać jedynie ban-

ki prowadzące tego typu działalność, co powoduje zróżnicowanie w opodatkowaniu takiej samej usługi ze względu na status świadczącego. Europejski Trybunał Sprawiedliwości w swych orzeczeniach wielokrotnie podkreślał, że zasada niedyskryminacji podatkowej wyklucza możliwość różnego traktowania w podatku VAT usług o zbliżonym lub jednorodziejowym charakterze. W sprawie C-281/91 pomiędzy Muys'en De Winter's Bouw-en Aannemingsbedrijf BV a holenderskimi organami podatkowymi Trybunał nie podzielił poglądu, że tylko usługi finansowe świadczone przez banki i instytucje finansowe korzystają ze zwolnienia od opodatkowania, wskazując, że decyduje rodzaj świadczenia, a nie status usługodawcy. Również w orzeczeniu z 23 października 2003 r. – sprawa C-109/02 pomiędzy Komisją Europejską a Republiką Federalną Niemiec – ETS jednoznacznie wskazał na brak możliwości różnego opodatkowaniu usług o zbliżonym charakterze.

Odnosząc się do usług wymienionych w pkt 2, należy wskazać, iż w niektórych sytuacjach odpłatne oddanie do używania z punktu widzenia Ustawy o VAT nie jest traktowane jako świadczenie usług, lecz jako dostawa towarów. Stosownie bowiem do treści art. 7 (ust. 1 pkt 2) ustawy, przez dostawę towarów rozumie się również wydanie towarów na podstawie umowy dzierżawy, najmu, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze, zawartej na czas określony (gdy zgodnie z przepisami o podatku dochodowym odpisów amortyzacyjnych dokonuje korzystający), jeżeli umowa przewiduje, że w następstwie normalnych zdarzeń przewidzianych tą umową prawo własności zostanie przeniesione.

Spośród usług wyłączonych ze zwolnienia na szczególną uwagę zasługują usługi ściągania długów oraz factoringu. Aby jednak móc się odnieść do tego zagadnienia, należy w tym miejscu poświęcić trochę uwagi „obrotowi wierzytelnościami”. Pojęcie „obrót” nie jest kategorią prawną, ale jest powszechnie używane w językach ekonomicznym i prawniczym. Najczęściej stosowaną instytucją jest przelew wierzytelności (w nauce prawa przyjęto, że wierzytelność jest prawem wierzyciela do zaspokojenia oznaczonego interesu przez odpowiednie zachowanie się dłużnika). Zgodnie z art. 509 k.c., wierzytelność może bez zgody dłużnika być przeniesiona na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, a w szczególności roszczenia o zaległe odsetki. Przeniesienie prawa może być wynikiem m.in. sprzedaży, zamiany, darowizny. Z punktu widzenia opodatkowania podatkiem VAT należy wyodrębnić dwa rodzaje przelewu: przelew własnych wierzytelności przez pierwotnego wierzyciela i przelew wierzytelności przez podmiot profesjonalnie zajmujący się obrotem wierzytelnościami.

W przypadku odpłatnego przelewu (cesji) własnej wierzytelności nie mamy do czynienia z czynnością podlegającą opodatkowaniu podatkiem VAT (czynność poza systemem VAT). Nadal zachowuje aktualność stanowisko wyrażone przez Naczelny Sąd Administracyjny, np. wyrok z 18 grudnia 1995 r. (sygn. akt. SA/Wr729/95) oraz z 18 lutego 2003 r. (sygn. akt. SA/Bk1082/02), w myśl które-

go przeniesienie własnych wierzytelności nie stanowi usługi pośrednictwa finansowego, gdyż w ogóle nie stanowi czynności podlegającej opodatkowaniu podatkiem VAT. W ustawie obowiązującej do 30 kwietnia 2004 r. przez pojęcie „usługi” rozumiano wyłącznie usługi wymienione w klasyfikacjach wydanych na podstawie przepisów o statystyce państwowej, a także roboty budowlano-montażowe (art. 4 pkt 2 – DzU 1993 nr 11, poz. 50, z późn. zm.). Nowa Ustawa o VAT wzorem VI Dyrektywy zawiera tzw. definicję negatywną: „przez świadczenie usług [...] rozumie się każde świadczenie [...], które nie stanowi dostawy towarów”. Co prawda, ta nowa obowiązująca od 1 maja 2004 r. definicja usług zawarta w art. 8 ust. 1 Ustawy o VAT może sugerować, iż odpłatne cesje własnych wierzytelności podlegają jednak opodatkowaniu, mając jednak na względzie wykładnię systemową i celowościową, należy uznać takie poglądy za nietrafne z wielu powodów.

U podstawy bowiem powstania wierzytelności leży zawsze jakiś stosunek zobowiązaniowy, tzn. wierzytelność jest następstwem dokonania sprzedaży towarów lub wykonania usługi. Świadczenia te, jeżeli są wykonywane przez podatnika VAT, podlegają opodatkowaniu na ogólnych zasadach. Jeżeliby przyjąć, że tak powstała wierzytelność miałaby być opodatkowana, przy jej zbyciu doszłoby faktycznie do podwójnego opodatkowania: będącej podstawą powstania wierzytelności sprzedaży oraz po raz kolejny przy cesji wierzytelności. Jest to sprzeczne z generalną zasadą opodatkowania „wartości dodanej”, która przecież w takiej sytuacji nie powstała. Dodatkowo za takim podejściem do sprawy opodatkowania cesji własnych wierzytelności przemawia wskazywana już zasada niedyskryminacji podatkowej. Jeżeli bowiem profesjonalny obrót wierzytelnościami (zbycie) jest zaliczany do usług pośrednictwa finansowego korzystających ze zwolnienia od opodatkowania, dyskryminowaniem byłoby opodatkowywanie stawką 22% cesji własnych wierzytelności. Nawet jeżeliby wierzyciel pierwotny, dokonując cesji, opodatkował ją stawką podstawową, to i tak przecież nabywca trudniący się zawodowo takim obrotem nie miałby prawa do odliczenia podatku naliczonego, jego usługi bowiem są zwolnione od opodatkowania (zgodnie z ogólną regułą tylko podatek naliczony, związany z czynnościami opodatkowanymi, daje prawo do odliczenia).

Przechodząc do usług ściągania długów, należy wskazać, że zgodnie z PKWiU, inkasowanie należności z tytułu niezapłaconych rachunków, zaległych wierzytelności oraz długów, jeżeli jest wykonywane na odrębne zlecenie podmiotów gospodarczych zalicza się do grupowania 74.84.12-00.00 „Usługi świadczone przez agencje inkasa”. Ponieważ w poz. 3 pkt 5 zał. nr 4 do ustawy ujęto jako nie korzystające ze zwolnienia usługi ściągania długów, które zaliczane są do Sekcji J PKWiU (65-67), przeto należy przyjąć, iż chodzi o inne niż powyżej wskazane usługi inkasa długów. W konsekwencji trzeba przyjąć, że bez względu na symbol klasyfikacji statystycznej, wszelkiego rodzaju czynności zmierzające do wyegzekwowania cudzego długu podlegają opodatkowaniu według stawki 22%. Jedną z sytuacji, które należałoby objąć opodatkowaniem, są czynności dokonywane na

podstawie tzw. powierniczego przelewu wierzytelności. Ponieważ w Polsce nosi on charakter umowy nienazwanej, więc możliwe jest różne jego ukształtowanie zgodnie z wolą stron. Jeżeli celem transakcji jest stworzenie podstaw do windykacji wierzytelności, a zawarta umowa przelewu (cesji) stanowi tylko środek do osiągnięcia założonego pierwotnie celu, to opodatkowaniu podlegać będą nie sama cesja, lecz czynności windykacyjne. Podmiot windykujący powinien opodatkować swoją prowizję (wynagrodzenie) i wystawić dla podmiotu, na rzecz którego dokonywana jest windykacja, fakturę VAT.

Ze zwolnienia od opodatkowania nie może korzystać również factoring. Factoring polega na przeniesieniu wierzytelności z majątku przedsiębiorstwa do majątku faktora. Poza tym jednak faktor często świadczy na rzecz zbywcy wierzytelności dodatkowe usługi, takie jak: monitoring sytuacji prawno-ekonomicznej dłużnika, prowadzenie egzekucji wierzytelności, doradztwo gospodarcze. Znaczenie factoringu wiąże się z możliwością uzyskania przez przedsiębiorstwo środków finansowych z tytułu zbycia wierzytelności często na długo przed nadejściem terminu jej wymagalności. Natomiast interes faktora polega na nabyciu wierzytelności z tzw. dyskontem, a więc za cenę niższą od jej nominalnej sumy. Ponieważ w ustawie generalnie wyłączono ze zwolnienia factoring, przeto należy przyjąć, iż dotyczy to factoringu zarówno właściwego, jak i niewłaściwego. Podstawą opodatkowania jest wartość prowizji.

Odnosząc się do zasad opodatkowania usług finansowych powinno się podkreślić, że podatnik lokujący swoje wolne środki pieniężne nie świadczy poprzez samą czynność wniesienia lokaty usługi w rozumieniu art. 8 ust.1 ustawy, lecz tylko sam korzysta z usługi banku, sklasyfikowanej w PKWiU w grupowaniu 65.1 „Usługi pośrednictwa pieniężnego”. W konsekwencji z tytułu otrzymania odsetek nie powinien wystawiać faktury i wykazywać ich w rejestrach na potrzeby VAT i deklaracji podatkowej.

Problemem pozostaje również ustalenie podstawy opodatkowania (obrotu) przy świadczeniu niektórych rodzajów usług finansowych, takich jak np. handel wierzytelnościami, sprzedaż walut. Jakkolwiek są to usługi zwolnione, to wysokość obrotu zwolnionego wpływa na prawo do odliczenia podatku naliczonego, szczególnie gdy podatnik dokonuje również dostaw towarów lub świadczenia usług opodatkowanych. Ustawa o VAT nie zawiera w tym zakresie żadnych uregulowań szczegółowych, co powoduje, iż w praktyce przyjmuje się, że obrotem jest cała kwota należności uzyskana np. ze sprzedaży walut czy wierzytelności. Analizując charakter tego typu usług, zasadne byłoby przyjęcie, że tylko zrealizowana marża jest wynagrodzeniem za wykonaną usługę i że ona powinna stanowić obrót w rozumieniu art. 29 ustawy. ETS w orzeczeniu C-172/96 pomiędzy Commissioner of Customs and Excise a First National Bank of Chicago (Wielka Brytania), dotyczącym zasad opodatkowania usług transakcji finansowych, wykazał, że opodatkowaniu podlega jedynie wynik transakcji (prowizja). Analogiczne rozwiązanie powinno zostać wprowadzone również do art. 29 polskiej Ustawy o VAT.

4. Odliczanie podatku naliczonego

Podstawową zasadą podatku od towarów i usług jest prawo do potrącenia podatku zapłaconego we wcześniejszych fazach obrotu, jeśli zakupy są związane ze sprzedażą opodatkowaną. Jeżeli zatem, jak wykazano powyżej, usługi finansowe zasadniczo korzystają ze zwolnienia od opodatkowania, to również podatek naliczony od zakupów towarów i usług wykorzystywanych do ich świadczenia nie może obniżyć podatku należnego. Jest w ustawie jeden wyjątek od tej zasady, określony w art. 86 ust. 9. W sytuacji bowiem wykonywania enumeratywnie wskazanych w nim usług finansowych na rzecz podmiotów z krajów trzecich (spoza UE) polski podatnik VAT ma prawo do odliczenia podatku naliczonego związanego z ich wykonaniem.

W przypadku prowadzenia działalności o charakterze mieszanym, tzn. zarówno takiej, która daje prawo do odliczenia, jak i takiej, która takiego prawa nie daje, nowa Ustawa o VAT w art. 90-91 precyzuje zasady rozliczania podatku naliczonego. Zasadniczo podatnicy wykonujący jednocześnie czynności, w stosunku do których przysługuje im prawo do odliczenia podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług oraz czynności, w związku z którymi takie prawo nie przysługuje, mają obowiązek odrębnego określenia kwot podatku naliczonego, związanego z czynnościami umożliwiającymi obniżenie podatku należnego.

Jeżeli nie jest możliwe wyodrębnienie całości lub części tych kwot, to podatnik może zmniejszyć podatek należny o taką część podatku naliczonego, którą można proporcjonalnie przypisać czynnościom dającym prawo do obniżenia podatku należnego. Przy czym w sytuacji, gdy wskaźnik udziału czynności dających prawo do odliczenia podatku naliczonego do całości czynności wykonywanych przez podatnika:

- przekroczy 98%, ma on prawo do obniżenia podatku należnego o cały podatek naliczony, związany z działalnością mieszaną,
- nie przekroczy 2%, nie ma prawa w trakcie danego roku do obniżenia podatku należnego o podatek naliczony, związany z działalnością mieszaną.

Proporcję tę ustala się w następujący sposób:

$$P = \frac{S_o}{S_c} \times 100\%,$$

gdzie: P – proporcja udziału (wskaźnik odliczenia) wyrażona procentowo w zaokrągleniu w górę do najbliższej liczby całkowitej,

S_o – roczny obrót z tytułu czynności, w związku z którymi przysługuje prawo do obniżenia podatku należnego,

S_c – całkowity obrót podatnika, ale pomniejszony o dostawę towarów zaliczanych na podstawie odrębnych przepisów do wartości niematerialnych i prawnych oraz środków trwałych podlegających amortyzacji, używanych przez podatnika na potrzeby jego działalności, transakcje związane z nieru-

chomościami oraz sporadycznie wykonywane usługi pośrednictwa finansowego zwolnione od opodatkowania, lub powiększony o kwotę otrzymanych subwencji (dotacji), nie związanych z dostawą towarów lub świadczeniem usług, oraz wartości czynności nie podlegających opodatkowaniu.

Z przyjętego przez ustawodawcę założenia wynika, że sporadyczne transakcje finansowe dokonywane przez podatnika VAT nie powinny mieć wpływu na odliczenie podatku naliczonego. Problem jednak tkwi w zdefiniowaniu pojęcia „sporadyczne”, ustawa bowiem nie zawiera w tym zakresie legalnej definicji. Wobec braku w tej materii uregulowań prawnych, zasadne wydaje się odwołanie do dorobku orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. W orzeczeniu C-306/94 pomiędzy Regie Dauphinoise-Cabinet A. Forest SARL a Republiką Francji ETS, że w sytuacji, gdy przychody z transakcji finansowych były „bezpośrednim, stałym i koniecznym uzupełnieniem działalności zasadniczej firmy zarządzającej nieruchomościami”, nie miały one incydentalnego (sporadycznego) charakteru, co w konsekwencji powoduje możliwość tylko częściowego odliczenia podatku naliczonego. Jeżeli zatem przychody z transakcji finansowych nie spełniają powyższych przesłanek, to wówczas należy uznać je za sporadyczne i pominąć przy proporcjonalnym rozliczaniu podatku naliczonego. W bieżącym roku zostało wydane jeszcze dalej idące orzeczenie ETS (C-77/01 w sprawie portugalskiej firmy EDM). Z jego treści wynika, że zdaniem Trybunału za sporadyczne transakcje finansowe należy uznać takie transakcje finansowe, których realizacja nie powoduje istotnego zaangażowania aktywów firmy, i to nawet wtedy, gdy przychody z takich transakcji są porównywalne z przychodami z zasadniczej działalności firmy.

5. Podsumowanie

Z przeprowadzonej powyżej analizy uregulowań podatku od towarów i usług niewątpliwie wynika, że usługi finansowe ze względu na wiele niejasności i wątpliwości, i to jeżeli chodzi zarówno o stawki podatkowe, wysokość obrotu, jak i o rozliczanie podatku naliczonego, będą przyczyną kłopotów nie tylko podatników, którzy poprawnie chcieliby rozliczyć się z fiskusem, ale i organów skarbowych, które tę poprawność będą oceniały. Aby ujedlinić postępowanie podatników i organów skarbowych, niezbędne wydaje się stosowanie zasad wynikających z orzeczeń Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Z pewnością orzeczenia ETS nie wyeliminują całkowicie wszystkich wątpliwości, ale przynajmniej w pryncypalnych zagadnieniach pomogą je rozwiązać.

Literatura

- [1] Bartosiewicz A., Kubacki R., *VAT. Komentarz*, Zakamycze, Kraków 2004.
- [2] Michalik T., *VAT. Komentarz*, C.H. Beck, Warszawa 2004.

[3] *VI Dyrektywa VAT*, red. K. Sachs, C.H. Beck, Warszawa 2003.

[4] Zubrzycki J., *Leksykon VAT 2004*, Unimex, Wrocław 2004.

FINANCIAL SERVICES IN THE LIGHT OF THE ACT ON GOODS AND SERVICES TAX (VAT)

Summary

The paper presents system principles resulting from the 6th Directive and their implementation into the Polish Act on Goods and Services Tax. It presents the scope of financial operations not subject to the exemption from VAT, issues of tax base and place, and of an influence of occasional financial transaction on the settlement of input tax. The paper shows discrepancies resulting from the national legislation and the most important decisions of the European Court of Justice on financial transactions concerning VAT.

Mgr Marek Olejnik jest pracownikiem Izby Skarbowej we Wrocławiu.